Παλιά επαγγέλματα που έχουν χαθεί!

ΣΤ’3 ΤΑΞΗ 7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΕΥΟΣΜΟΥ

Με το πέρασμα των χρόνων, καθώς ο τρόπος ζωής , οι ανάγκες των ανθρώπων και ο τρόπος παραγωγής πολλών προϊόντων αλλάζουν, πολλά επαγγέλματα εξαφανίζονται ή αντικαθιστούνται από άλλα που έχουν να κάνουν με το σύγχρονο τρόπο ζωής. Μερικά από αυτά είναι:

Ο εφημεριδοπώλης

Ο πλανόδιος εφημεριδοπώλης ήταν ο επαγγελματίας που ασκούσε το επάγγελμά του χωρίς να έχει συγκεκριμένο μαγαζί. Παραλάμβανε τις εφημερίδες από τα Πρακτορεία Διανομής Τύπου και προωθούσε την καθημερινή κυκλοφορία του ελληνικού τύπου περπατώντας στους κεντρικούς δρόμους της πόλης . Τις πουλούσε στους περαστικούς ή τις άφηνε στην είσοδο των σπιτιών των μόνιμων πελατών του.

Σαμαρτζής ή σαμαράς

Το γαϊδούρι και το μουλάρι ήταν τα πιο διαδεδομένα μέσα μεταφοράς. Ο σαμαράς κατασκεύαζε τον απαραίτητο εξοπλισμό που απαιτούνταν για να προσφέρει το ζώο τις υπηρεσίες του στο αφεντικό του. Αυτό ήταν το σαμάρι που κατασκεύαζε με επεξεργασμένα σανίδια πλατάνου τα οποία σκάλιζε και έδινε σχήμα ανάλογο με το σώμα του ζώου. Στις αγροτικές εργασίες και γενικότερα στις καθημερινές δραστηριότητες το σαμάρι των ζώων ήτα απλά με ξύλινο σκελετό και εσωτερική επένδυση από δέρμα ή αρνόμαλλο.

Ντελάλης

Τα παλιά τα χρόνια που δεν είχαν ανακαλυφτεί το ραδιόφωνο, η τηλεόραση και το μεγάφωνο οι αρχές του χωριού είχαν πρόβλημα να επικοινωνήσουν με τους κατοίκους και να τους πουν για κάποια πράγματα ή αποφάσεις που τους αφορούσαν. Έτσι όταν ήθελαν να ανακοινώσουν κάτι στους κατοίκους είχαν το ντελάλη. Δουλειά του ήταν να γυρίζει σε όλο το χωριό και να φωνάζει αυτό που έπρεπε να μάθουν όλοι οι χωριανοί. Κυρίως στεκόταν στα ψηλότερα σημεία για να μπορεί να ακούγεται από όσο το δυνατόν περισσότερους.Ο ντελάλης έπρεπε να είναι βροντόφωνος για να μπορεί να φωνάζει δυνατά και να τον ακούνε και υπομονετικός γιατί έπρεπε να γυρίσει όλο το χωριό και να φωνάζει για να μεταφέρει το μήνυμα. Πληρωνόταν από την Κοινότητα.

ΓΑΝΩΤΗΣ

Ο γανωτής μέχρι και πριν από 30 χρόνια περίπου γύριζε στο χωριό μας και φώναζε για να τον ακούσουν οι χωριανοί και να πάνε τις κατσαρόλες τους και τα άλλα σκεύη της κουζίνας και να τα γανώσουν. Είχε ένα μεταλλικό κυλινδρικό σκεύος με ένα χερούλι από πάνω σαν κουβά. Στο κάτω μέρος έβαζε φωτιά για να βράζει το καλάι που βρίσκοντας στο πάνω μέρος του δοχείου σε ένα σκεύος. Με το λιωμένο ασημόχρωμο καλάι, έβαφε (γάνωνε) κουτάλια, πιρούνια, μαχαίρια, ταψιά, κατσαρόλες και στη συνέχεια τα σκούπιζε με ένα βαμβάκι για να πάρουν γυαλάδα. Το λιωμένο καλάι το ανακάτευε με ένα μεταλλικό μπαστουνάκι.

ΝΕΡΟΥΛΑΣ

Ο νερουλάς ή νεροκόπος ήταν πλανόδιος πωλητής νερού και αναλάμβανε την τροφοδότηση των σπιτιών, σε πόλεις ή χωριά, που δεν είχαν δική τους προμήθεια.

Στην παλιά Αθήνα του 19ου αιώνα όπου δεν υπήρχε ακόμα ύδρευση στα σπίτια, αναλάμβανε την τροφοδότησή τους με νερό που προμηθευόταν από τον Υμηττό και κουβαλούσε με γαϊδούρι, μουλάρι ή κάρο. Έκανε πολλά κοπιαστικά δρομολόγια και αμειβόταν περίπου 1 δεκάρα τον τενεκέ. Υπήρχε συνήθως ένας νερουλάς σε κάθε γειτονιά και είχε σταθερή πελατεία. Ο Σπύρος Λούης, καθώς και ο πατέρας του, ασκούσαν αυτό το επάγγελμα στο Μαρούσι.

ΓΑΛΑΤΑΣ

Ο **γαλατάς** ήταν επάγγελμα πλανόδιου μικροπωλητή παλαιότερων εποχών, που διατηρήθηκε μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα, που σήμερα έχει εκλείψει σχεδόν τελείως από αρκετές χώρες της Ευρώπης. Ο γαλατάς εργαζόταν στα μεγάλα αστικά κέντρα και όχι στα χωριά, καθώς εκεί υπήρχε η δυνατότητα, εξ ανάγκης, για άμεση πώληση φρέσκου γάλακτος. Ο γαλατάς αναλάμβανε τη διάθεση του γάλακτος και άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων (συνηθέστερα γιαουρτιού η βουτυρου) στα σπίτια. Το μεταφορικό του μέσο ήταν ένα υποζύγιο (γάιδαρος ή μουλάρι, μερικές φορές ρυμουλκούσαν και ανοικτή ή κλειστή ελαφριά άμαξα) και αργότερα το ποδήλατο ή μηχανοκίνητο δίτροχο.

ΘΩΜΑΣ

ΚΑΡΕΚΛΑΣ

ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Καρεκλάς «επί το έργον». Έτος 1937
(ΑΡΧΕΙΟ: Βασ. Κουιμτσή - Χαλάστρα - Θεσσαλονίκης)

Ο καρεκλάς ήταν τεχνίτης που επιδιόρθωνε καρέκλες, πλέκοντας τη βάση του ξύλινου πλαισίου. Για το πλέξιμο της χρησιμοποιούσε ένα ειδικό χόρτο, που σε πολλά μέρη το ονόμαζαν «πανιά». Το χόρτο αυτό το μάζευε ο καρεκλάς το καλοκαίρι μέσα από τα ποτάμια και τους βάλτους και το έβαζε στον ήλιο να στεγνώσει. Έπειτα το έκανε δεμάτια,το τύλιγε γύρω από τον ώμο του κι έπαιρνε τις γειτονιές και τα χωριάμε τα πόδια. Είχε μαζί του κι έναν τορβά (=σακίδιο) με τα απαραίτητα εργαλεία μέσα: σύρμα, τανάλια, σφυρί, μαχαίρι (τσεκμές)κλπ .

ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

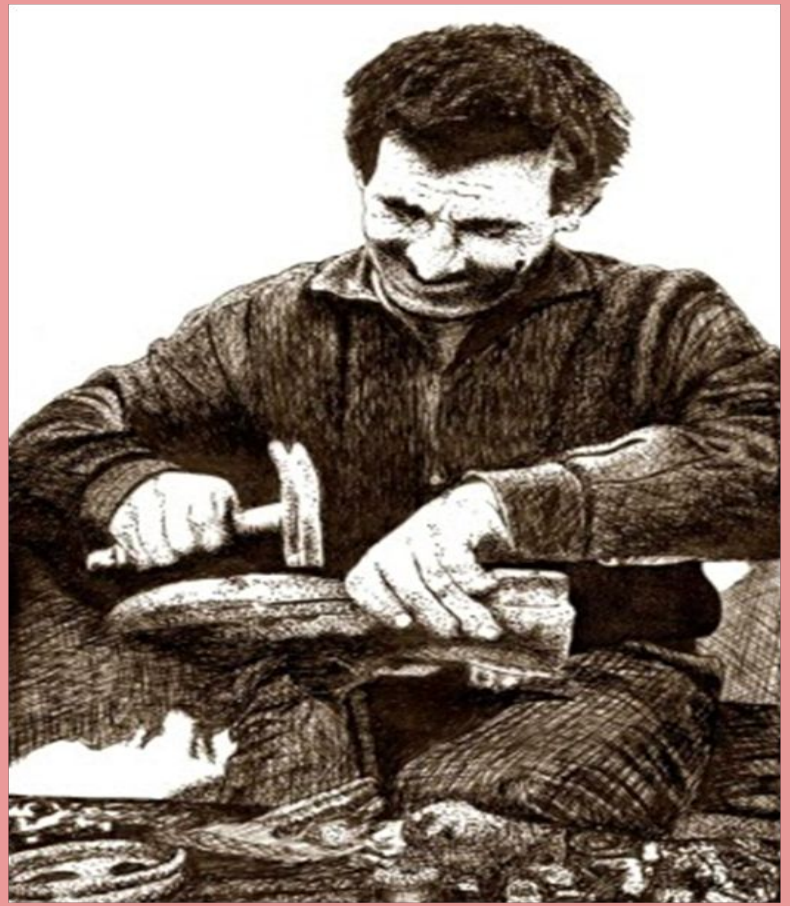

ΑΓΓΕΛΗ

Ένα πολύ συνηθισμένο επάγγελμα των περασμένων χρόνων ήταν αυτό του τσαγκάρη. Δουλειά του ήταν να φτιάχνει και να επισκευάζει παπούτσια. Φορούσε μια ποδιά που κρεμόταν από το λαιμό μέχρι τα πόδια του για να μην λερώνονται και δούλευε για ώρες, σκυμμένος πάνω από τον πάγκο του, που ήταν γεμάτος εργαλεία.

Κάποιοι τσαγκάρηδες γύριζαν στις γειτονιές και μάζευαν παπούτσια για να τα επισκευάσουν. Αυτοί λέγονταν μπαλωματήδες.

Μαζί τους δούλευαν οι καλφάδες, δηλαδή οι βοηθοί τους και τα τσιράκια, οι μαθητευόμενοί τους. Τα τσιράκια έκαναν βοηθητικές δουλειές και δεν πληρώνονταν. Κάποιες φορές μόνο το αφεντικό τους έδινε ένα μικρό ποσό αν ήταν υπάκουα και είχαν πάει καλά οι δουλειές του μαγαζιού.

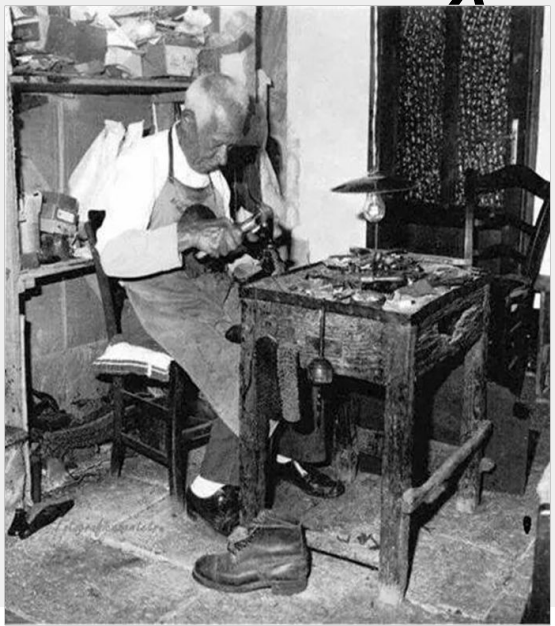

Τα εργαλεία

1. ***Ο πάγκος, όπου ακουμπούσαν όλα τα πράγματα που χρειάζονταν. Βρισκόταν στο κέντρο του εργαστηρίου τους.***
2. ***Το τρυπητήρι, άνοιγαν τρύπες για τα κορδόνια.***
3. ***Το πέταλο που το βάζανε στις μύτες των παπουτσιών για να αντέχουν περισσότερο.***
4. ***Το σουβλί, το χρησιμοποιούσαν όπως και το τρυπητήρι.***
5. ***Το αμόνι, ένα από τα πιο βασικά εργαλεία που σ' αυτό βάζανε το παπούτσι για να το επεξεργαστούνε και να το τελειοποιήσουνε.***
6. ***Το καλούπι, το χρησιμοποιούσαν όταν έφτιαχναν καινούργια παπούτσια ή όταν ήθελαν να φαρδύνουν στενά παπούτσια.***

ΠΑΓΟΠΩΛΗΣ

ΝΙΚΗ

ΜΠΕΚΤΑΣΙΑΔΟΥ

Ο παγοπώλης ήταν ένα επάγγελμα , το οποίο προσαρμόστηκε στον σημερινό κόσμο. Ο παγοπώλης πουλούσε τον πάγο στις γειτονιές, καθώς εκείνη την εποχή δεν υπήρχαν ηλεκτρικά ψυγεία . Το επάγγελμα του υπάρχει από τη δεκαετία του 1970. Σήμερα Με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και των ηλεκτρικών ψυγείων το επάγγελμα του παγοπώλη σταδιακά έσβησε.

Οι πάγοι τοποθετούνταν σε χτιστά ή ξύλινα ψυγεία εκείνης της εποχής, τις παγωνιέρες. Εκεί διατηρούσαν τα τρόφιμά τους οι οικογένειες και είχαν και δροσερό νερό το καλοκαίρι.

ΚΑΠΕΛΟΥ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ ΔΑΝΑΗ

Αυτή έφτιαχνε τα καπέλα με τα οποία συμπλήρωναν το ντύσιμο τους οι κυρίες της εποχής, μιας και ήταν της μόδας. Τα υλικά κατασκευής των καπέλων ήταν σε κάποιο βαθμό εισαγόμενα, αλλά αρκετά υφάσματα προέρχονταν από εμπορικά κέντρα της Αθήνας. Τα είδη των καπέλων που κατασκεύαζε σχετίζονταν με την εποχή του χρόνου. Τα καλοκαιρινά καπέλα ήταν συνήθως από ψάθα(ψάθινα) και τα διακοσμούσε με υφασμάτινα ή ψεύτικα λουλούδια.

Αντίθετα τα χειμωνιάτικα ήταν πιο επίσημα και κατασκευάζονταν από ακριβά υφάσματα Τα διακοσμούσαν με κορδέλες και αρκετές φορές με τούλια που τα χρησιμοποιούσαν στα καπέλα με βέλο. Στις μέρες μας υπάρχουν οι μεγάλες εταιρείες που παράγουν μαζικά καπέλα και διάφορα άλλα αξεσουάρ

ΟΜΠΡΕΛΑΣ

Τα χρόνια που οι άνθρωποι δεν είχαν την πολυτέλεια να αγοράζουν καινούργια πράγματα και καθετί που χαλούσε ή πάλιωνε το διόρθωναν και το συντηρούσαν και γι' αυτό υπήρχε το επάγγελμα του ομπρελά. Πρακτικός τεχνίτης ο ομπρελάς κουβαλούσε τις μισοχαλασμένες ομπρέλες από τις οποίες έπαιρνε τα ανταλλακτικά που του χρειαζόταν. Γύριζε πόλεις και χωριά και διόρθωνε μ' αυτά τις χαλασμένες ομπρέλες.

Ο ομπρελάς που κάπου - κάπου κάνει την εμφάνισή του ακόμα και στις μέρες μας επισκεύαζε κατεστραμμένες ομπρέλες. Σήμερα βέβαια σπάνια επισκευάζουμε την ομπρέλα μας. Αν χαλάσει αγοράζουμε καινούργια.

Για κάποιους, η επισκευή της ομπρέλας είναι συναισθηματικής αξίας, καθώς μπορεί να πρόκειται για μια ομπρέλα σπάνια, που ανήκε σε κάποιον συγγενή τους, οπότε δεν επιθυμούν να την αντικαταστήσουν με κάποια καινούρια.

ΑΜΑΞΑΣ

Η άμαξα είναι όχημα με τροχούς,που έλκεται από από ένα ή περισσότερα ζώα και χρησιμεύει για τη μεταφορά ανθρώπων τα παλιότερα χρόνια και πραγμάτων. Επιπλέον υπάρχουν διάφορα είδη αμαξάς: το άρμα, το χειραμάξι ,η βοιδαμαξα,η καρότσα,η σούστα,ο αραμπάς το αλετροπόδι, κλπ. Κατά το πρόσφατο παρελθόν και μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 60 πολλές φορές όταν λέμε άμαξα εννοείται συνήθως το μεγάλο αυτοκίνητο ενώ μετά άρχισε να επικρατεί σε όλα τα μεγέθη η σημερινή ονομασία αμάξι πού τότε αφορούσε μόνο μικρά αυτοκίνητα .

Η εφεύρεση της αμαξάς συμπίπτει με την επινόηση του τροχού. Φαίνεται ότι πρώτοι χρησιμοποίησαν τα αμάξια οι λαοί της Μεσοποταμίας,οι Σουμέριοι και οι Χετταίοι και όχι οι Ασσύριοι όπως πίστευαν παλαιότερα.

Κατά το μεσαίωνα βελτιώνεται ο τρόπος ζεύξης των ζώων στις άμαξες.

Αρχικά οι άμαξες ς ήταν ανοιχτές,έμοιαζαν δηλαδή πολύ με τα σημερινά κάρα.

ΛΟΥΣΤΡΟΣ

ΝΙΚΟΣ

ΔΙΑΚΑΚΗΣ

Λούστρος ή **λουστραδόρος** ονομάζεται ο πλανόδιος που το επάγγελμα του είναι να γυαλίζει παπούτσια περαστικών. Στη δουλειά του λούστρου χρησιμοποιείται κασελάκι που μέσα έχει τα βερνίκια και βούρτσες για το γυάλισμα των παπουτσιών. Σε αρκετές περιπτώσεις, ιδιαίτερα παλαιότερα (όπως φαίνεται & σε ταινίες του παλιού ελληνικού κινηματογράφου), οι λούστροι ήταν επί το πλείστον παιδιά ή έφηβοι.

Παλαιότερα υπήρχαν πολλά επαγγέλματα που με το πέρασμα των χρόνων είτε έχουν εξελιχθεί ανάλογα με τις εποχές που έχουν διαδραματιστεί, είτε έχουν χαθεί εντελώς.

Μερικά από τα επαγγέλματα που έχουν χαθεί ή τείνουν να χαθούν είναι:

1)ΛΟΥΣΤΡΟΣ
2)ΝΕΡΟΥΛΑΣ
3)ΝΤΕΛΑΛΗΣ
4)ΥΑΛΟΠΟΙΟΣ
5)ΜΥΛΩΝΑΣ
6)ΠΑΓΟΠΩΛΗΣ
7)ΒΑΡΕΛΑΣ
8)ΓΑΛΑΤΑΣ
9)ΟΜΠΡΕΛΑΣ
10)ΦΑΡΟΦΥΛΑΚΑΣ
11)ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ
12)ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
13)ΓΑΝΩΤΗΣ
14)ΠΑΓΩΤΑΤΖΗΣ
15)ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΗΣ
16)ΠΛΑΝΟΔΙΟΣ ΜΑΝΑΒΗΣ
17)ΣΑΜΑΡΑΤΖΗΣ
18)ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ
19)ΞΥΛΟΚΟΠΟΣ
20)ΣΦΟΥΓΓΑΡΑΣ

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΤ΄3 ΤΑΞΗΣ 7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΕΥΟΣΜΟΥ